

A felhasználó csak egy digitális használat?

Az innováció kizsákmányolás, a startupokba fektetés pedig valójában csak szerencsejáték. Sarkalatos véleményt fogalmazott meg egy IT-szakember.

Aral Balkan programozó az internetes ellenőrzéseket és az online személyes adatok értékesítését a rabszolgaság egyik új formájának tartja. A szakember szembe fordult a korábbi kollégáival és mindenkit óva intett a Szilícium-völgytől. A férfi 7 éves kora óta programozó, most 43 éves és régi önmagát nagyon naivnak tartja. A török származású francia állampolgár azért hozta létre a *Small Technology Foundation* nevű szervezetet, hogy napjaink világhálója ellen harcoljon. A célja az etikailag kifogástalan szoftverek készítése. Ezt a tevékenységét közösségi forrásokból és adományokból, valamint egy internetes reklámokat blokkoló alkalmazás értékesítéséből finanszírozza, sőt, még a családja lakásait is eladta.

„Különbséget kell tennünk a hirdetések és a digitális elemző- és reklámszoftverek között. A hagyományos reklámoknál a cél egy márka felépítése volt. Korábban, ha valaki újságot olvasott, akkor az újság nem olvasta őt és ha tévét nézett, akkor a televízió nem kémlelte ki. Az internet ezt megváltoztatta. Amennyiben ma valaki megnéz egy videót a YouTube rendszerében, akkor a platform megfigyeli. A megfigyelés az üzleti modellek szíve lett. Én ezt „emberfarmolásnak nevezem”. Ez azt jelenti, hogy mi vagyunk a használatok.”

„A Google és a Facebook figyelnek minket és információkat vesznek ki belőlünk, miközben különböző játékokkal kötnek le bennünket. Ezek a vállalatok mindent ellenőriznek, amit a világhálón teszünk. Amennyiben egy honlapot keresünk fel, amelyen van egy lájkgomb, akkor a Facebook pontosan követni tudja a viselkedésünket.

Amennyiben a Google valamelyik tartalma, például egy YouTube-videó van beágyazva egy oldalba, akkor a Google követ minket. Utóbbi az elemző programjainak köszönhetően a web 70–80 százalékát szemmel tartja. A technológiai konszernek ötvözik ezeket az adatokat más információkkal. S hamarosan mindez kiegészül majd az okosvárosokból származó adatokkal, e projektekben szintén jelen van a Google.”

„S, hogy mi a céljuk a vállalatoknak ezekkel az adatokkal? Létre szeretnék hozni a digitális ikermásolatunkat, amely folyamatosan változik és amelyet állandóan algoritmusok elemeznek. Ezek a társaságok ezzel keresik a pénzt. Fontos azonban, hogy tudatosítsuk: mi nem az ügyfeleik vagyunk, hanem a fogyasztóik, a „userek”. Egyetlen ágazat használja még a user szót: a drogkereskedelem” – emelte ki *Aral Balkan*. A szakember hozzátette, hogy az alkalmazások azért ennyire népszerűek, mert ők, a programozók nem eszközöket építenek, hanem csapdákat. A termékek függővé teszik az embereket. Ennek oka, hogy csak akkor keletkeznek új adatokat, ha a szoftvereket állandóan használják az emberek.

A Google a videószoftverteljesítésével egyszerre két terméket épít. A YouTube az, amelyet mindennap használnak az internetezők és amely akár függővé is teszi őket, a másik pedig ellenőrzi az embereket és azért pénzt kér az ügyfeleitől. A rendszer ugyanakkor sokkal nagyobb, mint a Facebook vagy a Google, s már a startupokkal kezdődik. Az utóbbiaknál nincsenek hosszú távú üzleti modellek: vagy befutnak és unikornisok lesznek, vagyis többet érnek egymilliárd dollárnál vagy becsődölnek.

A startupokat kockázati tőke-befektetőket működtetik és olyan az egész, mint egy fogadás Las Vegasban. Aki egy kockázati tőke-befektető alapot működtet, az pontosan tudja, hogy az általa támogatott vállalkozások közül kilenc be fog bukni, de a tizediknek be kell hoznia azok veszteségét. Az ehhez szükséges exponenciális növekedés csak „emberfarmolással” érhető el.

A startupok esetében sokan összetévesztik az innovációt a kizsákmányolással. Az emberek birtoklásában semmi innovatív nincs. Régen az emberek tulajdonában voltak más személyek, akkor ezt rabszolgatartásnak hívták. Napjainkban valaki minden információt tudhat rólunk és ez annyira legális, mint egykor a rabszolgatartás. S nem szabad azt hinni, hogy ez testileg nem okoz károkat. Amennyiben például valaki valamilyen kisebbséghez tartozik (legyen az vallási vagy szexuális) és egy olyan országban él, ahol ez bűn, s ezt tudja róla a Facebook, akkor előfordulhat, hogy ez gondot fog okozni számára. Vagy ha az okostelefonja tudja róla, hogy valamilyen káros szenvedélye van, akkor előbb vagy utóbb eljut az információ a biztosítójához, ami miatt többet fog kerülni neki a biztosítása.

„Az a legnagyobb hazugság, amelyet beadtak nekünk, hogy az egyetlen mód a technika felépítésére a Szilícium-völgy. Az ottani lobbisták azzal érvelnek az Európai Unióban, hogy kövessék az ő

példájukat, mert csak az vezet eredményre, de ez hazugság. Az Apple jó példa arra, hogy a hardverekkel is lehet nyereséget elérni. Vagyis még a mostani rendszerben is vannak alternatívák. De mindez akár a kapitalista modellektől távol is működhet.”

„Európa jelentheti a harmadik utat az amerikai és a kínai digitális ellenőrzési modellhez képest. Lehetőségünk van ugyanis arra, hogy az emberi jogokat és a demokráciát állítsuk a technológia fejlesztésének a középpontjába. De Európában az állami pénzekkel csak a startupokat támogatjuk. Amennyiben sikeresek, megvásárolja azokat a Google vagy a Facebook. Amennyiben elbuknak, az európai uniós adófizetők viselik a költségeket. Miért viselkedünk úgy, mint a Szilícium-völgy önkéntes kutatási részlege? Az európai uniós általános adatvédelmi rendelet egy nagyszerű első lépés a megfelelő irányba és az adatgyűjtők szabályozására. A következő lépés a jogsértések következetes üldözése. Erre a célra létre kellene hozni egy honlapot, ahol az emberek minden jogsértő céget azonnal jelenthessenek” – hangsúlyozta a programozó.

Forrás: <https://sg.hu/cikkek/it-tech/139175/a-felhasznalocsak-egy-digitalis-haszonallat>

Válogatta: Berke Barnabásné